

تعاریف آموزش ضمن خدمت و تاثیرات بر استرس معلم، اثربخشی تدریس و روابط دانش آموز و معلم

فاطمه باقر پورراوری

آموزگار مدارس ابتدایی

عباس علیدادی سلیمانی

آموزگار مدارس ابتدایی

چکیده

در هزاره جدید، آموزش از مهم ترین ارکان توسعه پایدار و نظام آموزش از بنیادی ترین ارکان توسعه انسانی به شمار میرود و ظرفیت افزایی بنیاد پویایی و پیشران پیشرفت روزافزون این فرایند را تشکیل میدهد. به همین منظور، آموزشهای ضمن خدمت با تامین فرصت توانمندسازی و روزآمدسازی بستر توسعه حرفه ای فرهنگیان را فراهم می کند. در همین راستا استرسمیتواند بر رضایت شغلی معلمان و اثربخشی آنها تأثیر بگذارد استرس نقطه کانونی بسیاری از مطالعات، رفتار مخرب و کاهش مقبولیت یک معلم است استری نقطه شروع تمامی هیجانات چه مثبت و منفی میتواند باشد و معمولاً استرس از کاهش اعتماد به نفس در اثر عدم تسلط به موضوعات شکل میگیرد و تمامی مطالعات در دوره های اخیر مهر تصدیق بر این امر میتواند باشد.

واژگان کلیدی:

استرس- آموزش ضمن خدمت -اثربخشی-روابط دانش آموز ومعلم-افت تحصیلی

مقدمه

کیفیت آموزش به توانایی، تلاش و فداکاری معلم بستگی دارد. اگر معلم نتواند خود را با پیشرفت های سریع علمی و آموزشی در ارتباط نگه دارد، در آن صورت ناکارآمد و ناکارآمد خواهد شد، پس معلم نیاز به آموزش و قول معروف ابدیت شدن دارد همانطور که در سیاست آموزش ملی، ۲۰۱۰-۱۹۹۸ (ص ۴۷) آمده است، که «معلم حیاتی ترین عامل در نظر گرفته میشود. در اجرای کلیه اصلاحات آموزشی در سطح مردمی. این یک واقعیت است که صلاحیت های تحصیلی، آگاهی از موضوع، شایستگی و مهارت های تدریس و تعهد معلم بر فرآیند یادگیری تدریس تأثیر مؤثری دارد. گزارش کمیسیون آموزش ملی، ۱۹۵۹ (ص ۲۶۵) بیانیه مشابهی دارد به این صورت که "ما با قدرت و بدون قید و شرط می گوئیم که هیچ یک از اصلاحاتی که ما پیشنهاد می کنیم موفق نخواهد شد مگر اینکه بتوانیم در حرفه معلمی در همه سطوح استخدام کنیم. مردان و زنان دارای بالاترین توانایی ها هستند و میتوانند آنها را تربیت کنند. عوامل بسیاری در شکل دادن به کیفیت تدریس نقش دارند. اینها شامل نیازهای ایدئولوژیک و اجتماعی-اقتصادی، ساختار موجود نظام آموزشی، و تئوری ها و شیوه های آموزش و یادگیری به خوبی تعریف شده است. برنامه آموزش معلمان به عنوان بخشی جدایی ناپذیر از نظام آموزشی است که برای تامین نیازهای به سرعت در حال ظهور کشور بسیار گسترش یافته و بیشتر خواهد شد. معلمان سرمایه های بزرگ یک ملت هستند. این کیفیت معلمان است که جمعیت یک کشور عمدتاً برای تعالی به آن بستگی دارد. اعتبار معلمان بستگی به نحوه ایفاي حقوق و مسئولیت هایی دارد که با این موقعیت مرتبط است. معلمان با توجه به نگرش خود و آنچه که از دانش آموزان انتظار دارند متفاوت هستند. در نگارش این مقاله اثرات آموزش ضمن خدمت و تأثیراتی که میتواند در راستای افزایش بهره وری کیفیت کاری و بهبود رابطه معلم و دانشجو دانش آموز انجام گیر ذکر میگردد.

بیان مسئله:

آموزش ضمن خدمت:

الف- تعاریف، مراحل

برخی از معلمان از ابتدای شروع یک دوره به دانش آموزان اعتماد می کنند که بتوانند مطالب درسی را داشته باشند و انگیزه داشته باشند. از سوی دیگر برخی از معلمان به توانایی فکری، تعهد نسبت به مدرسه و صداقت بیشتر دانش آموزان اعتقاد کمی دارند. همچنین معلمان نسبت به رفتار دانش آموزان در کلاس و خارج از آن واکنش های عاطفی نشان می دهند فرا هم آوردن امکان انتقال آموزش و ارائه پشتیبانی و تقویت کامل برای استفاده از مهارت های طبیعی به گفته انجمن معلمان مطالعات اجتماعی شهر نیویورک، ۱۹۶۷ (ص ۳۵۳)، معلم باید یک را همراه باشد نه یک دیکتاتور، یک هنرمند نه یک مکانیک، یک محقق و یک فیلسوف، نه یک مجموعه دار و تکرار کننده حقایق. «بحث بالا نشان داد که آموزش معلم بسیار مهم است. مسئولیت بر دوش مربیان معلم است. مربیان معلم معمولاً با پنج وظیفه اصلی در آماده سازی معلمان جدید کمک به معلمان با تجربه برای بهتر شدن مواجه میشوند: این وظایف عبارتند از: تعیین محتوا ی برنامه درسی برای آموزش دانش آموز معلمان، روش های استفاده در آماده سازی دانش آموزان معلم، ایجاد انگیزه در معلمان برای

ی یادگیری، ارزیابی یادگیری معلمان و... پرداختن به تفاوت های فردی در بین معلمان دانش آموز به همین دلیل است که تربیت معلم و توسعه حرفه ای اغلب شامل انتقال دانش در مورد محتوا و مهارت های آموزشی، مدیریت کلاس درس، یا ارزشیابی، و توسعه دانش و مهارت معلم. معلمان را قادر می سازد تا به طور انتقادی در مورد عملکرد خود فکر کنند و به دانش و باورهای جدید در مورد محتوا، آموزش و زبان آموزان نزدیک شوند.

آموزش و توسعه را میتوان به عنوان فرآیندهایی در نظر گرفت که برای افزایش دانش، مهارت ها و نگرش های حرفه ای مربیان طراحی شده اند تا به نوبه خود، یادگیری دانش آموزان را بهبود بخشند. آموزش بخش مهمی از برنامه های آماده سازی معلم است، به ویژه برای جنبه هایی از تدریس که در تصورشان مهارت بیشتری دارند، اما بسیاری از جنبه های مهم دیگر تدریس وجود دارد که تنها از طریق استراتژی ها و تجارب تأملی قابل پرورش هستند. آموزش معلمان به احتمال زیاد منجر به تنوع در عمل در تمام سطوح آموزشی میشود. طبق نظر (Asu, p15, 2004) چندین حوزه نتیجه وجود دارد که به طور بالقوه تحت تأثیر برنامه تربیت معلم قرار می گیرند. اینها عبارتند از: ۱. دانش معلم، ۲. نگرش و باورهای معلم، ۳. تمرین تدریس، ۴. تمرین در سطح مدرسه، و ۵. پیشرفت دانش آموز هدف از آموزشش ایجاد شرایطی است که امکان انتخاب و استفاده مناسب از تمرین را فراهم می کند. عناصر حیاتی زیادی در تربیت معلم وجود دارد که باید مورد توجه قرار گیرد. هافمن و پیرسون، ۲۰۰۴ (ص. ۳) از کرویکشنک و متکالف، (۱۹۹۰) یافته های ادبیات مربوط به آموزش را بر حسب عناصر حیاتی زیر در تربیت معلم خلاصه کرده اند: معلمان آموزش دیده باید اهداف عملکردی را مشخص کنند و آنها را به فراگیران منتقل کنند. آنها باید سطح مهارت فعلی فراگیران را تعیین کنند و اطمینان حاصل کنند که فراگیران از سطح مهارت لازم برای تسلط آگاه هستند. فقط چند قانون اساسی را در مراحل اولیه یادگیری معرفی کنید ۳. بر سطح مهارت فعلی فراگیران در مراحل اولیه یادگیری بسازید. اطمینان حاصل کنید که درک اولیه از مهارتی که باید آموخته شود، و اینکه چه زمانی و چرا از آن استفاده میشود. ۴. تمرین مهارت کافی و فاصله دار را پس از ایجاد درک و اینکه تمرین مهارت با آگاهی از نتایج دنبال میشود، ارائه دهید. ارائه آگاهی مکرر از نتایج در فرآیند یادگیری و پس از عملکرد نادرست. برخی از معلمان از ابتدای شروع یک دوره به دانش آموزان اعتماد می کنند که بتوانند مطالب درسی را داشته باشند و انگیزه داشته باشند. از سوی دیگر برخی از معلمان به توانایی فکر، تعهد نسبت به مدرسه و صداقت بیشتر دانش آموزان اعتقاد کمی دارند. همچنین معلمان نسبت به رفتار دانش آموزان در کلاس و خارج از آن واکنش های عاطفی نشان می دهند. فراهم آوردن امکان انتقال آموزش و ارائه پشتیبانی و تقویت کامل برای استفاده از مهارت های طبیعی

ب- انواع آموزش ضمن خدمت

۱ دوره های تکمیلی: همانطور که از نام refresher پیداست تا به کارایی و بازده معلمی که قبلاً استخدام شده است، نیروی قدرت بدهد. این دوره ها با توجه به دستیابی به اهداف زیر ارزش بالایی دارند. الف آشنایی معلمان با آزمون ها و فنون تست و سنجش. ب آشنایی آنها با طرح ها و برنامه های آموزشی.

۲. کارگاه ها: کارگاه دوره ای از بحث و کار عملی در مورد یک موضوع/موضوع خاص است که گروهی از افراد دانش و تجربیات خود را به اشتراک می گذارند. اعضای کارگاه در مورد موضوع خاصی به بحث و تبادل نظر می پردازند. مدت زمان کارگاه بسته به شدت مشکل ممکن است از سه تا ده روز باشد

۳. سمینار ها: درسمینار ها گروه کوچکی از افراد برای بحث در مورد موضوعی گرد هم می آیند و هر شرکت کننده فرصت کسب دانش و تجربه را دارد.

۵. سخنرانی: سخنرانی یک فعالی تشفاهی است، ساده ترین روشی که برای آموزش ضمن خدمت و برنامه های جهت دهی مجدد معلمان انجام میشود. سخنرانی به ویژه برای انتقال دانش مناسب است.

۶. دایره مطالعه: یکی از تکنیک های مطلوب آموزش ضمن خدمت است. در این روش معلم یک موضوع خاص جلسه می گذارد و در این جلسه راه ها و روش های تدریس را مورد بحث قرار می دهد

۷. دوره های مکاتبه ای: این روش برای آموزش ضمن خدمت بسیار موثر است. با این دوره هایی که یک معلم میتواند دانش حرفه خود را بهبود بخشد.

۸. باشگاه علمی: این یک تکنیک آموزش ضمن خدمت برای معلمان علوم است. به معلمان علوم در این باشگاه های علمی دستوراتی داده میشود تا درک و ظرفیت آموزش جوانان را ارتقا دهند.

۹. انتشارات: معلمان ممکن است در مورد موضوعات خاص مورد علاقه عمومی برای معلمان بنویسند با این روش تجربیات شخصی خود را به اشتراک می گذارند. مدرسه ممکن است مطالب یا چکیده برخی از تحقیقات مفید را به نفع معلمان منتشر کند

۱۰. مؤسسات تعطیلات: این مؤسسات به دلایل زیادی برای معلمان ارزش بالایی دارند، اولاً به این دلیل که گنجینه دانش معلمان را غنی می کنند و معلمان با روحیه ای تازه به مدرسه باز می گردند معلمان این فرصت را دارند که از زندگی دانشجویی لذت ببرند.

۱۱. تظاهرات: این فعالیتی است که از قبل برای مشاهده گروه تنظی شده است. نمایش دهنده معمولاً یک متخصص ما هر در زمینه ای است که نشان داده می شود. باید تلاش کرد تا تظاهرات واقعی و طبیعی باشند تا از ساختگی جلوگیری شود. نمایش ممکن است برای کارگاه یا هر دوره تحصیلی دیگری که در آن دانش و مهارت در حال بهبود است استفاده شود. پس از تظاهرات باید پیگیری انجام شود.

۱۲. گروه پروژه: از گروه پروژه در مواقعی استفاده میشود که قرار است انجام یک پروژه خاص انجام شود. گروه پروژه معمولاً از تکلیف پروژه نظرسنجی می کند

دوره های ضمن خدمت و روابط معلم و دانش آموزان

رفتار معلم در کلاس درس در دو بعد توصیف میشود، تسلط (همچنین «نفوذ»، تسلط در مقابل تسلیم نامیده میشود) و وابستگی (همچنین «نزدیکی»، مخالفت در مقابل همکاری نامیده میشود. با ترکیب این دو بعد، الگوی رفتار معلم را می توان در یکی از هشت سبک بین فردی خلاصه کرد (به عنوان مثال، رهبری، درک، سخت گیرانه؛ وبلز و همکاران، ۲۰۱۲: ۲۰۶). تعامل بین دو طرف میتواند متقارن یا مکمل باشد. در روابط معلم و دانش آموز، تعاملات اغلب از نظر وابستگی متقارن هستند [یعنی رفتار دوستانه یا مشارکتی معلم باعث ایجاد رفتار دوستانه یا مشارکتی از دانش آموز یا دانش آموزان میشود]. اما با توجه به تسلط مکمل هستند (یعنی رفتار مسلط از سوی معلم). معلم رفتار مطیعانه را از دانش آموز (ها) برمی انگیزد. اگرچه مدل رفتار تئوری بین فردی اغلب در تحقیقات متمرکز بر روابط

در سطح کلاس استفاده میشود، اما در رابطه معلم و دانش آموز دوتایی نیز به کار رفته است. (al et Roorda; ۲۰۱۱، al et ۲۰۱۲). Thijs در هر دو سطح دوتایی و کلاس درس، رفتار بین فردی معلم با پیامدهای شناختی و عاطفی دانش آموزان مرتبط بود (Wubbels و همکاران، روابط عاطفی معلم و دانش آموز در تحقیقات در مورد روابط عاطفی معلم و دانش آموز، نظریه دلبستگی به چارچوب غالب تبدیل شده است (پیانتا، ۱۹۹۹؛ سابل و پیانتا، ۲۰۱۲؛ ورشورن و کومن، ۲۰۱۲). رابطه معلم و دانش آموز بر اساس سه بعد نزدیکی، تعارض و وابستگی مفهوم سازی شده است (پیانتا، ۲۰۰۱). نزدیکی منعکس کننده گشاده رویی و گرمی در رابطه است، در حالی که تعارض به مقاومت و ناهماهنگی در تعاملات معلم و دانش آموز اشاره دارد. وابستگی به نوبه خود منعکس کننده رفتار وابسته (بیش از حد) دانش آموز نسبت به معلم است (ورشورن و کومن، ۲۰۱۲). چارچوب دلبستگی بیان میکند که در یک رابطه مثبت و مؤثر، که با نزدیکی و عدم تعارض و وابستگی مشخص میشود، معلم به عنوان یک «پایگاه امن» و «پنا هگاه امن» برای دانش آموزان عمل می کند و به آنها اجازه میدهد جهان را کشف کنند و از آنها حمایت کند. رشد اجتماعی، عاطفی و تحصیلی (پیانتا، ۱۹۹۹؛ ورشورن و کومن، ۲۰۱۲). مداخلات مبتنی بر دلبستگی براهمیت عملکرد انعکاسی معلمان تأکید می کند، یعنی توانایی آنها برای انعکاس احساسات و شناخت خود و دانش آموزان شان (اسلید، ۲۰۰۷؛ اسپیلد و همکاران، ۲۰۱۲؛ بوسمن و همکاران، ۲۰۲۱). علاوه بر این، حساسیت معلم که به عنوان مثال در توانایی آنها برای گرفتن دیدگاه دانش آموزان و همچنین پاسخ مناسب به نیازهای هر دانش آموز منعکس میشود، در ایجاد یک رابطه گرم و مثبت حیاتی تلقی میشود (Pianta، ۱۹۹۹). شایستگی ایجاد رابطه معلمان اگرچه سرمایه گذاری زمان و تلاش برای ایجاد روابط مثبت معلم و دانش آموز به نفع هر دو طرف است، محققان پیشنهاد کرده اند که برنامه های آموزش معلم ممکن است به اندازه کافی معلمان را برای ایجاد روابط مثبت معلم و دانش آموز آماده نکنند (جو، ۲۰۱۴؛ کورپر شوک و همکاران، ۲۰۱۶؛ روسینسکی و همکاران، ۲۰۱۸). برنامه های آموزش معلمان به دلیل تمرکز بیش از حد بر دانش (موضوع) و مهارتهای تدریس به جای پرداختن به شایستگی های آموزشی، آموزشی و ارتباطی به طور یکسان مورد انتقاد قرار گرفته اند. اگرچه شایستگی های آموزشی توجه شود، تمرکز عمدتاً بر مدیریت کلاس درس است (جنسن و همکاران، ۲۰۱۵؛ اسپیلین و جانسون، ۲۰۱۹). در حالی که گزارش های معلمان و معلمان پیش از خدمت نشان میدهد که آنها تعامل و روابط با دانش آموزان راسخترین جنبه تدریس میدانند (جنسن و همکاران، ۲۰۱۵)، تنها تحقیقات محدودی به بررسی این موضوع پرداخته است که معلمان (پیش خدمت) چقدر در ایجاد معلم احساس شایستگی میکنند. - روابط دانش آموز با تکتک دانش آموزان و چگونگی تأثیر آموزش معلم بر این شایستگی درک شده.

دوره ضمن خدمت واسترس

توسعه در سال های اولیه میتواند پرهزینه باشد، و زمانی که معلمان حرفه را پیش از موعد ترک می کنند، مدارس نمیتوانند بازدهی آن سرمایه گذاری را به دست آورند (پری و بیکر، ۱۹۹۷). با توجه به هزینه بالای فرسودگی شغلی و فرسودگی معلمان، درک عوامل پیشبینی کننده رضایت شغلی ضروری است. انبوهی از تحقیقات نشان داده است که معلمان از جنبه های شغلی خود که شامل آموزش و تعامل مستقیم با دانش آموزان است، رضایت دارند. با این حال، به نظر می رسد معلمان اغلب از شرایط دیگر (مثلاً آب و هوای نامناسب، ارزیابی های سالانه بر اساس عملکرد آزمون) ناراضی هستند و به نظر می رسد این بر عملکرد شغلی تأثیر می گذارد (کراسمن و هریس، ۲۰۰۶). ۲۰۱۵؛ اسپیلد و همکاران، ۲۰۱۵). مشخص شده است که کارآمدی بالا ی معلم ارتباط مهمی بین عوامل استرس زای شغلی و رضایت شغلی است (کاپرا و همکاران، ۲۰۰۶؛ کلاسن و چیو، ۲۰۱۰). با این حال، به دلیل تغییر شرایط کاری (گریسوم و همکاران، ۲۰۱۴) و انتظارات مربوط به عملکرد آزمون دانش آموز مرتبط با سیاست های پاسخگویی، تحقیقات بیشتری برای تکرار و گسترش کارهای قبلی ضروری است. مدل تقاضای شغلی-منابع مدعی است که استرس تابعی از اختیارات و مسئولیت یک شغل نسبت به منابع موجود است

که هم برای شغل (مثلاً خودمختاری) و هم برای فرد (مثلاً خودکارآمدی؛ باکر و دمرتوی، ۲۰۰۷) خاص هستند بنابراین، مشاغلی که به شدت استرس زا هستند، مشاغلی هستند که فرصت تصمیم‌گیری محدود و مسئولیت‌ها بیشتری دارند (به عنوان مثال، نیاز به آماده سازی دانش آموزان برای آزمون‌های پرمخاطره). (تصویب خط‌مشی‌های پاسخگویی مبتنی بر آزمون با اندازه‌گیری اثربخشی هر دوبر اساس عملکرد آزمون دانش آموز، الزامات معلمان و مدارس رابه طور قابل توجهی تغییر داده است. این الزامات بیرونی ممکن است به طور قابل توجهی عوامل استرس زا ی‌شغلی (به عنوان مثال، استرس امتحان)، و مکانیسم‌ها (به عنوان مثال، خودکارآمدی شیوه‌های آموزشی) را تغییر دهد که ممکن است منجر به رضایت در محل کار (یا رضایت شغلی) شود (۲۰۰۹ بر اساس پژوهش‌های انجام شده در ایران نیز اکثر معلمان تحت استرس شدیدی هستند و بخش وسیعی از این استرس ناشی از حرفه آنان است؛ از نظر میزان استرس شغلی، ۳۰/۵ درصد معلمان در ناحیه خطر بالا و ۳/۲ درصد آنان در ناحیه خطر خیلی بالا قرار دارند) حبیبی و همکاران، ۱۳۸۶). این در حالی است که استرس معلم با برون‌دادهای کاری متفاوتی مانند قصد جا به جایی (آلیسون، ۲۰۰۹)، رضایت شغلی (کیریاکو و ساتکلیف، ۱۹۹۱) (فرسودگی شغلی) (چان، ۲۰۰۲)، کارآمدی تدریس (۸ برویروز و تامیک، ۲۰۰۰) و کارآمدی در مدیریت کلاس (کامارکیوالسینگام، ۲۰۰۲)، رابطه دارد و عدم کنترل آن، عوارض زیادی برای معلمان و دانش‌آموزان ایجاد میکند. از سوی دیگر، بخش قابل توجهی از پژوهش‌ها در حوزه کلی استرس شغلی و مطالعه در مورد استرس معلم به شکل‌ها اشاره کرده‌اند که باورهای کارآمدی معلم میتواند ۳ یک عامل میانجی مؤثر بر استرس او باشد (هاگز، ۲۰۰۶). (گیسون و دمبو ۸۷۱۴ «باورهای کارآمدی معلم را اینگونه تعریف کرده‌اند: «اعتقاد معلمان مبنی بر اینکه میتوانند به دانش آموزان بدون انگیزه و دانش آموزانی که دارای مشکل هستند، کمک کنند.» باورهای کارآمدی میتواند، پیشرفت انسان و بهزیستی شخصی او را از راه‌های زیادی افزایش دهد و چگونگی احساس، تفکر، نگرش و رفتار انسان را تعیین کند. در محیط کار، این اطمینان میتواند کمک کند تا استرس در سطح پایینی نگه داشته شود و عالقۀ درونی شخص نسبت به شغلش بالا برود. کسانی که در مورد قابلیت‌های خود شک دارند، ممکن است وظایف مشکل را یک تهدید شخصی تصور کنند؛ در حالی که افرادی با ۴ خودکارآمدی بالا با آغوش باز این وظایف را انجام میدهند (بندورا).

آموزش ضمن خدمت و اثربخشی.

آموزش پیش از خدمت آموزش‌هایی است که قبل از استخدام معلمان ارائه می‌شود و به طور کلی پیش نیاز آن است. هدف آن رشد حرفه‌ای معلم است و به گونه‌ای برنامه‌ریزی و ارائه می‌شود که منجر به ایجاد نگرش مثبت در او نسبت به آموزش و بهبود عملکرد خود در جهت یادگیری بهتر دانش آموزان شود. شرح برنامه‌های آموزشی مختلف که در خط‌مشی آموزش ملی ۲۰۱۰-۱۹۹۸ (ص ۴۹) ارائه شده است در جدول ۱ آورده شده است. برخی دیگر از انواع برنامه‌های تربیت معلم نیز در حال انجام هستند. اینها شامل دیپلم در آموزش (۳+۱۰) (مدل، Ed B ابتدایی است، در حالی که بسیاری از دانشگاه‌ها دوره‌هایی را در سطح M Phil و PhD ارائه می‌دهند. بسیاری از موسسات و دانشگاه‌ها در ارائه این آموزش‌ها به معلمان نقش دارند. آموزش پیش از خدمت، پیش نیاز ضروری برای تدریس در مدارس ابتدایی، راهنمایی و راهنمایی کشور است. معلمان ابزار بسیار قدرتمندی در هر نظام آموزشی هستند و از این رویه پایه اصلی نظام آموزشی هستند. آنها مسئولیت اطمینان از اینکه یادگیری کافی است و موثر است دانش آموزان پتانسیل‌های خود را کشف کنند. سندرز و ریورز (۱۹۹۶) (باتاکیدبر اهمیت معلمان در بخش آموزش تأکید کردند که بهترین پیش‌بینی کننده موفقیت دانش آموزان کیفیت معلم است. فلاورز (۲۰۰۲: ۱) (توجه داشته باشید که در مرکز هر طرح بهبود و اصلاح مدرسه قرار دارد ابتکار افرادی هستند که اهداف رابه واقعیت تبدیل می‌کنند. در یک مدرسه، معلمان مجریان کلیدی برنامه‌ها و تمرین‌های جدید هستند که بر یادگیری دانش آموزان تأثیر می‌گذارد. در نتیجه، آموزش آنها از اهمیت بالایی برخوردار است زیرا کیفیت معلمان کیفیت ارائه آموزش و در نتیجه

دانش آموزان را تعیین می کند: از منظر دیگر، آموزش ضمن خدمت معلمان با توسعه تعهد شغلی مرتبط است (اکینبود، ۱۹۹۶). یافته ها ی او نشان داد که معلمانی که قبل از آموزش تعهد کمی به حرفه معلمی داشتند، پس از اینکه فرصت شرکت در آموزش ضمن خدمت به آنها داده شد، بسیار متعهد شدند. بنابراین، آموزش ضمن خدمت معلم را میتوان به عنوان کاتالیزور ی توصیف کرد که قادر به ایجاد تغییرات مثبت در رفتار، تقویت روحیه و تعهد شغلی آنها است. دراکر به نقل از (Onaanya ۲۰۱۰: ۲۰۰۹) اظهار داشت که «یک سازمان باید امروز، مردانی را فراهم کند که فردا بتوانند آن را اداره کنند». همانطور که توسط (Onanya ۲۰۰۹) توضیح داده شده است، آموزش شکلی از آموزش تخصصی است که هدف آن ارائه دانش، مهارت ها و نگرش های خاص یا تخصصی به کارآموز است که باید برای انجام مؤثر در یک موقعیت معین در یک شغل از آن برخوردار باشد. معلمان همچنین باید دانش و مهارت های خود را در مورد برنامه های درسی، روانشناسی و آموزش زبان آموزان و تحقیقات OECD، جدید در مورد آموزش و یادگیری به روز کنند از این رو آنها به آموزش ضمن خدمت مناسب ن یاز دارند (۲۰۰۵). معینی (۱۳۸۷) بیان کرد که سیاستگذاران به رشد حرفه ای معلمان برای ان تشار اطلاعات لازم و ارائه (Eurydice, ۲۰۰۴) را هنمایی به معلمان توجه دارند. نگرانی در حال ظهور آموزش ضمن خدمت ریشه در نرخ فزاینده تغییرات تکنولوژیکی و سایر تغییرات در جامعه دارد. علاوه بر این، از آنجایی که آموزش ارتباط بیشتر با توسعه اقتصادی دارد، اصطلاح جدیدی به نام EURYDCE، "یادگیری مادام العمر" ظاهر می شود که شامل آموزش مداوم می شود (واحد ارو پا یی ۱۹۹۰). بسیاری از تحقیقات بر کارکرد مهم آموزش ضمن خدمت در افزایش کیفیت آموزش تاکید دارند European EURYDICE (Training, P., & Programs In The E-, C., ۲۰۱۱; Thaurissan et al, ۱۹۹۸; The European Commission, ۲۰۱۲; واحد، ۱۹۹۵) بنابراین، کشورهای در حال توسعه منابعی را برای توسعه معلمان اختصاص دادند. بر اساس گزارش بانک جهانی (۲۰۱۸) (نظرسنجی از ۳۸ کشور توسعه یافته و در حال توسعه نشان داد که ۹۱ درصد از معلمان در توسعه حرفه ای در ۱۲ ماه گذشته مشارکت داشته اند. ۴ دوسوم پروژه های بانک جهانی با مولفه آموزشی در دهه گذشته توسعه حرفه ای معلمان را دربر می گیرد. تحقیقات کنونی ناکافی بودن و نامناسب بودن روش های سنتی توسعه حرفه ای معلمان را مورد انتقاد قرار میدهد (یولکو و کارتال، ۲۰۱۷؛ سافی، ۲۰۱۵؛ بایراکچی، ۲۰۰۹؛ کوچ، ۲۰۱۶؛ ساند هولتز، ۲۰۰۲؛ پوپووا و همکاران، ۲۰۱۹، ۲۰۱۱؛ لیبرمن، ۲۰۱۹). هر چند که به شدت تاکید شده است که حرفه ای توسعه یک نکته کلیدی برای تربیت معلم است. گاسکی و هوبرمن، ۱۹۹۵ (به نقل از داس، ۲۰۰۹) با شکل سنتی توسعه حرفه ای مخالف بودند که به این معنی است که معلمان به عنوان ناکافی رفتار می شوند و برنامه های آموزش ضمن خدمت و بی کفایتی برای رفع این کمبود در زمان و منابع محدود وجود دارد. آنچه اسکایز (۱۹۹۶) استدلال می کند که توسعه حرفه ای معلمان نباید به چند جلسه آموزشی ضمن خدمت محدود شود، بلکه باید یک فرآیند مستمر باشد.

مبانی نظری

Lefgren & Jacob (۲۰۰۴) دریافتند که افزایش های حاشیه ای آموزش ضمن خدمت از نظر آماری یا تحصیلی تأثیر معنی داری بر پیشرفت خواندن یا ریاضی دارد، و نشان می دهد که سرمایه گذاری اندک در توسعه کارکنان ممکن است برای افزایش موفقیت کودکان دبستانی در فقر بالا کافی نباشد. مدارس. هریس و ساس (۲۰۰۶) اثرات انواع مختلف آموزش و پرورش بر توانایی معلمان برای ارتقای پیشرفت دانش آموزان را مورد مطالعه قرار دادند. آنها دریافتند که هیچ مدرکی مبنی بر اینکه آموزش پیش از خدمت (کارشناسی) یا استعداد تحصیلی معلمان بر توانایی آنها برای افزایش پیشرفت دانش آموزان تأثیر می گذارد وجود ندارد. در شش سال گذشته، هشت مطالعه در مورد اثر بخشی معلمان در ایالات متحده انجام شده است. نتایج یک مطالعه در مورد ریاضیات ابتدایی به طور مساوی بین

تأثیرات مثبت و ناچیز تجربه معلم بر پیشرفت دانش آموزان تقسیم میشود. در مقابل، همه به جزیکی از هشت مطالعه اخیر که به طور جداگانه خواندن ابتدایی را تجزیه و تحلیل می کنند، دریافتند که پیشرفت دانش آموزان با تجربه معلم همبستگی مثبت دارد. پتانسیل کاهش اثرات استرس شغلی معلمان و ارائه پشتیبانی اضافی و مهارت های مورد نیاز برای گذراندن حرفه معلمی به معلمان (جنینگ و گرینبرگ، ۲۰۰۹ کلوت فلت و همکاران. دریافتند که گنجاندن اثرات معلم به میزان زیادی سوگیری بالقوه مرتبط با فرسایش معلم را کاهش می دهد. کلوتفلتر و همکاران ۲۰۰۷، ۲۰۰۶ الف (معیارهای کلی کیفیت مؤسسه لیسانس را در نظر می گیرند و رابطه کمی بابت بهره وری معلمان در مقطع ابتدایی یا را هنمایی پیدا می کنند. سامپووا، (۲۰۰۸) با تحلیل تأثیر تربیت معلم بر عملکرد معلم در کلاس، اظهار می دارد که از طریق تربیت معلم، رفتار و عملکرد پیشنهاد می کنند که برنامه های (Pintrich و Schunk ۲۰۰۲)، Meece، معلمان می تواند به طور مثبت تغییر کند. از سوی دیگر آموزشی ضمن خدمت به طور قابل توجهی به بهبود سیستم آموزشی کمک می کند طبق نظریه پریلی، ویلسون، بارار و فانگ، (۲۰۰۸) اصطلاح «آموزش معلمان» (همچنین به عنوان آموزش معلم شناخته میشود) هریس و ساس (۲۰۱۱) (باتعین رابطه بین پیشرفت دانش آموز و تربیت معلم، استرس روانی و فرسودگی شغلی هستند Koves-Masfety و همکاران، ۲۰۰۷؛

نتایج:

از آنجایی که کمبود معلم در سیستم های آموزشی در سراسر جهان بیشتر و بیشتر رایج میشود، و از آنجایی که نامزد های معلم به جستجوی تجربیات معتبر در زمینه ادامه میدهند، تعداد دانشجو معلمان احتمالاً در سال های آینده افزایش خواهد یافت. در مطالعه حاضر، فعالیت های آموزشی دانشجو معلمان، استرس شغلی، اثربخشی و حمایت اجتماعی آنها از همکاران را بررسی کردیم. نتایج بر اهمیت ارائه منابع مناسب به معلم برای مقابله با چالش های حرفه معلمی تأکید میکند. به نظر می رسد آموزش ضمن خدمت از سوی همکاران عامل مهمی در این زمینه باشد نتایج نشان داد که معلمان پیش از خدمت در سال آخر آموزش معلمان نسبت به همکاران خود در سال اول و دوم احساس شایستگی بیشتری میکردند، هرچند که باز هم برای همه جنبه های ایجاد روابط زوجی احساس شایستگی نم یکردند. قابل ذکر است، تفاوت بین معلمان پیش از خدمت در سال های بعدی آموزش معلمان در دوره ابتدایی در مقایسه با برنامه های آموزش معلمان پیش از دبستان کمتر مشهود بود. با توجه به اهمیت روابط نزدیک هم برای رشد کودک و هم برای رفاه معلم، باید تلاش بیشتری برای آماده سازی معلمان برای ایجاد روابط مثبت معلم و دانش آموز صورت گیرد. مطالعه نشان داد که آموزش ضمن خدمت میتواند اثربخشی تدریس معلمان را از طریق ارتقاء دانش محتوایی، دانش آموزشی و دانش محتوای آموزشی افزایش دهد. بنابراین، دانش معلمان از رویکردهای تدریس، کاربرد نظریه ها و اصولی ادگیری، استفاده از بازنمایی ها، مدل ها، قیاس ها و نمودار ها برای روشن کردن حقایق و مفاهیم، برای یادگیری معنادار و سازنده دانش آموزان با آموزش ضمن خدمت معلمان افزای شیافت. عملکرد تحصیلی دانش آموزان نیز در نتیجه آموزش ضمن خدمت معلمان شان بهبود یافت. این مطالعه به این نتیجه رسید که بین آموزش ضمن خدمت و اثربخشی تدریس و همچنین عملکرد تحصیلی دانشجویان و کاهش استرس معلمان حین تدریس رابطه معناداری وجود دارد. مفاهیم جدید یاد دهی-یادگیری باید برای مؤثرتر کردن چنین برنامه هایی معرفی شوند. به عنوان مثال، روش یادگیری و تدریس مطلوب میتواند تدریس را سالمتر کند. بنابراین توصیه میشود که ارائه دهندگان آموزش ضمن خدمت به معرفی انواع فعالیت های آموزشی با دیدگاه های مختلف آموزشی در ذهن خود ادامه دهند. این به معلمان، به ویژه معلمان حرفه ای، کمک می کند تا به فنون و مهارت های جدید دست یابند و در نتیجه کیفیت آموزش حرفه ای را بهبود بخشند.

منابع

انتظاری شبستر، فائزه و خادمی، علی (۰۳۱۶). مقایسه رواندرستی و توانمندیهای خلو و خو در دانشجویان بر اساس رشته تحصیلی . ۳۱۰-۲۸۳. ۷۷(۰۶، ۲۰۰۶)، روانشناختی علوم مجلبربرکاوشی، محبوبه، برجعلی، احمد و کیامنش، علیرضا (۰۳۱۶). هاشمی شیخشبابی، اسماعیل، امینی، فاطمه و بساکنژاد، سودابه (۰۳۸۱). رابطه بخشش و بهزیستی روانشناختی با توجه به نقش میانجیحبیبی، مجتبی؛ بشارت، محمدعلی و فدایی، زهرا (۱۳۸۶). (هنجاریابی مجدد مقیاس میزان ، منابع و علائم استرس معلمان کیریپاکو و ساتکلیف) (TSS)، فصلنام ء روانشناسی ، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه تبریز ، سال دوم، ۳۳- ۱- ۶، دانشپژوه، زهره و فرزاد ، (... اولی ۱۳۸۴ (ارزشیابی مهارتهای حرفهای معلمان دور ء ابتدایی. فصلنام ء نوآوریهای آموزشی ، سال پنجم، ۱۳۵، ۱۸-

Coulson, M. & Killen, R. (2004). The relationship between teacher clarity and teacher communication style.

156

University of Newcastle. Retrieved On November 15, 2009 from <http://www.atea.schools.net.au/96conf/coulson.html>

Clotfelter, C. T., Helen, F. L., & Jacob, L. V. (2006). Teacher-student matching and the assessment of teacher effectiveness. *Journal of Human Resources* 41(4): 778-820.

Darling-Hammond, L. (2004). Teacher Quality and Student Achievement: A Review of State Policy Evidence. Stanford University. Retrieved on February 7, 2010 from <http://www.asu.edu/apaa.html> Edwards, M. C and Briers, G. E (2002). Value of scheduling-related in-service education, opportunity to implement effective teaching practices, and performance of block scheduled learners in agricultural education: a co-relational study. *Journal of career and technical education* volume 19 no.1 , Virginia: Gall, M. D. (2004). Notes on the relationship between research and practice in teacher education, University of Oregon. Retrieved on November 15, 2010 from <http://darkwing.uoregon.edu/~mgall/designmemo%231.htm>

Ahmad, I. (1996). A study of the Relationship Between the Methods and Styles of Teaching adopted by Secondary School Science Teaching and the Academic Achievement of the Students. *Journal of education and Research: University of Peshawar*.

Similarly, Broadfoot, Osborn, Gilly, & Bucher (1993, p.1) described that any teaching learning relationship will be defined by certain constant features that relate to the nature of the task itself, and these will also be influenced by a range of contextual influences such as the age of pupils, how many there are and their motivation for being there.

Asu edu. (2004). Professional development. Retrieved on November 15, 2010 from www.asu.edu

Bauer, S. C. (2004). Should Achievement Tests be Used to Judge School quality? University of New Orleans.

On the other hand, Dove (1986, p. 198) was of the view that teacher effectiveness cannot sensibly be separated from school effectiveness. One aspect of this which is beginning to receive the attention of researchers and policy makers in developing countries is the level of school resources. Common sense suggest that teachers, however well educated and trained, are rendered less effective if school lacks the basic facilities, equipment and materials necessary for teaching and learning. Also Bauer (2004, p.4) pointed out that student performance may be caused by any number of factors, including what's taught in schools, a student's native intelligence, and out-of-school learning opportunities that are heavily influenced by a students' home environment. The same is the case with the findings of this study. The results of the study concluded that there is significant correlation between teacher training and students' performance. As the findings of this study are not in line with the results of previous studies, therefore one may be very careful to generalize the findings of the study.

Retrieved on February 12, 2010 from <http://www.asu.edu/apaa.html> Cochran-

Smith, M. (2002). Constructing outcomes in teacher education: Policy, Practice and Pitfalls. Boston College. Retrieved on February 12, 2010 from <http://www.asu.edu/apaa.html>